

Bruxelles, 28 martie 2025
(OR. en)

7523/25

COH 32

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	6787/25
Subiect:	Coeziunea și politica de coeziune după 2027 – Concluzii ale Consiliului (28 martie 2028)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind coeziunea și politica de coeziune după 2027, astfel cum au fost aprobate de Consiliu (Afaceri Generale/Coeziune) în cadrul celei de a 4090-a reuniuni a sale din 28 martie 2025.

Concluziile Consiliului privind coeziunea și politica de coeziune după 2027**CONSILIUL UNIUNII EUROPENE:**

1. AMINTEȘTE că prezentele concluzii ale Consiliului nu aduc atingere negocierilor privind cadrul financiar multianual post-2027;
2. AMINTEȘTE concluziile sale din noiembrie 2022 privind politica de coeziune, din noiembrie 2023 privind viitorul politicii de coeziune, din iunie 2024 referitoare la cel de al 9-lea raport privind coeziunea, precum și din noiembrie 2024 privind rolul politicii de coeziune în abordarea provocărilor demografice din UE;
3. REAMINTEȘTE Agenda strategică 2024-2029, adoptată de Consiliul European la 27 iunie 2024, care recunoaște necesitatea de a consolida coeziunea economică, socială și teritorială, vizând o convergență ascendentă continuă, reducerea disparităților, creșterea rezilienței și a competitivității noastre și stimularea creșterii pe termen lung în întreaga Uniune, pentru a promova dezvoltarea armonioasă generală a UE;
4. REAMINTEȘTE mesajul-cheie al Declarației de la Budapesta privind noul acord pentru competitivitatea europeană, în care se afirmă că „confrunțați cu noile realități geopolitice și cu provocări economice și demografice [...]” și cu necesitatea de a asigura „suveranitatea, securitatea, reziliența și influența la nivel mondial” a UE, UE ar trebui să depună eforturi pentru a fi „mai competitivă, mai productivă, mai inovatoare și mai durabilă bazându-[se] pe coeziunea economică, socială și teritorială și asigurând convergența”;
5. SALUTĂ faptul că orientările politice ale președintei Comisiei Europene pentru următoarea Comisie Europeană 2024-2029 recunosc nevoia de a avea „o politică de coeziune și de creștere consolidată în care regiunile să fie în centrul preocupărilor [...], concepută în parteneriat cu autoritățile naționale, regionale și locale [pentru a] aborda problema disparităților regionale și sociale”;

6. IA ACT DE rapoartele Letta și Draghi¹, care analizează în perspectivă provocările cu care se confruntă UE și politicile sale în curs de funcționare în cadrul pieței unice;
7. IA ACT de Comunicarea Comisiei Europene intitulată „O busolă pentru competitivitatea UE”², adoptată la 29 ianuarie 2025;
8. RECUNOAȘTE că este important să se asigure că valorile Uniunii și Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene sunt aplicate și respectate efectiv în practică și că interesele financiare ale Uniunii sunt protejate. În acest sens, REITEREAZĂ că există o legătură clară între respectarea statului de drept și a Cartei, pe de o parte, și finanțarea din partea Uniunii, pe de altă parte, și SUBLINIAZĂ importanța protejării intereselor financiare ale Uniunii, având în vedere Regulamentul privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii;

Coeziunea economică, socială și teritorială și rolul ei în abordarea provocărilor cu care se confruntă UE

9. AMINTEȘTE că obiectivul coeziunii economice, sociale și teritoriale, astfel cum este prevăzut în tratate, se află în centrul proiectului european și că politicile și acțiunile UE ar trebui să contribuie la realizarea acestui obiectiv prin luarea în considerare a dimensiunii lor teritoriale și a coordonării lor, cu implicarea activă a autorităților naționale, regionale și locale și a părților interesate, după caz. În acest context, ÎNCURAJEAZĂ Comisia să analizeze periodic disparitățile teritoriale dintre statele membre și dintre regiuni. În același timp, SUBLINIAZĂ că realizarea obiectivelor politicilor și acțiunilor UE necesită ca dimensiunea teritorială să fie integrată în conceperea și punerea lor în aplicare;

¹ Enrico Letta – *Much more than a market* („Mult mai mult decât o piață”), aprilie 2024; Mario Draghi, *The future of European competitiveness – A competitiveness Strategy for Europe* („Viitorul competitivității europene – O strategie privind competitivitatea pentru Europa”), septembrie 2024.

² Doc. 5785/25.

10. Este PREOCUPAT de impactul teritorial și societal asimetric al numeroaselor provocări cu care se confruntă UE, statele sale membre și regiunile sale, în special nevoia de a spori competitivitatea, reziliența și securitatea, abordând în același timp tranziția verde și cea digitală, precum și provocările demografice. ATRAGE ATENȚIA că, dacă nu sunt abordate, acestea ar putea conduce multe regiuni treptat către divergență, stagnare economică sau capcane ale dezvoltării și, prin urmare, ar putea duce la adâncirea disparităților economice, sociale și teritoriale în întreaga UE și ar pune în primejdie proiectul european;
11. SUBLINIAZĂ că abordarea acestor provocări necesită coordonare și acțiuni coerente la nivelul UE, care ar trebui dezvoltate în cadrul unui dialog strâns între Comisie, statele membre și, după caz, autoritățile regionale și locale și părțile interesate. În acest context, EVIDENȚIAZĂ importanța promovării unor complementarități și sinergii clare între politicile UE și a evitării suprapunerilor între diferitele instrumente;
12. CONSIDERĂ că în cadrul semestrului european ar trebui să fie abordat în mod regulat obiectivul convergenței și, după caz, dimensiunea sa teritorială, în parteneriat deplin cu statele membre;

Politica de coeziune și competitivitatea

13. AMINTEȘTE raportul Letta, care subliniază că o politică de coeziune eficace, pusă în aplicare în mod echilibrat în întreaga UE, constituie o condiție esențială pentru succesul pieței unice;
14. IA ACT DE FAPTUL că Busola pentru competitivitatea UE consideră că „o politică de coeziune modernizată este crucială pentru consolidarea creșterii economice, reducerea disparităților și promovarea competitivității pe piața unică, sprijinind în același timp regiunile și comunitățile în dezvoltarea lor pe termen lung și în tranziția lor justă” și remarcă mai ales rolul promovării competențelor și a locurilor de muncă de calitate ca factor favorizant orizontal;

15. REAFIRMĂ că competitivitatea și coeziunea sunt interconectate. Coeziunea are nevoie de competitivitate ca motor al creșterii, în timp ce competitivitatea fără coeziune neglijează gama totală a potențialului pe care îl are de oferit UE. SUBLINIAZĂ rolul pe care îl joacă atât creșterea competitivității UE în ansamblu, cât și îmbunătățirea coeziunii între țări și regiuni, ambele contribuind la realizarea priorităților strategice ale UE și abordând provocările UE într-un mod care se potențează reciproc;
16. CREDE că, pentru a stimula competitivitatea și reziliența Europei, UE trebuie să își mobilizeze toate motoarele de creștere. SUBLINIAZĂ rolul politicii de coeziune în ceea ce privește contribuția la competitivitate prin valorificarea potențialului de creștere al tuturor teritoriilor, inclusiv al regiunilor mai puțin dezvoltate, și prin valorificarea punctelor forte locale. INSISTĂ asupra importanței strategiilor de specializare inteligentă, a construirii de rețele de cooperare, inclusiv a transferului de cunoștințe, cercetării și inovării, pentru a ajuta regiunile să dezvolte capacități competitive, să consolideze lanțurile valorice regionale și să se integreze în lanțurile valorice globale. Acest lucru ar urma să sporească reziliența pe termen lung a regiunilor, să promoveze convergența ascendentă și să reducă disparitățile interregionale și intraregionale și nemulțumirea socială;

Fundamentele și principiile-cheie ale politicii de coeziune

17. AMINTEȘTE că politica de coeziune, esențială pentru proiectul de integrare europeană, este politica de investiții structurale pe termen lung a UE, care reduce disparitățile regionale din UE și sporește convergența ascendentă și reziliența regiunilor UE. SUBLINIAZĂ că politica de coeziune ar trebui să contribuie în continuare la realizarea obiectivelor și priorităților strategice ale Uniunii Europene, abordând în același timp obiective naționale și regionale;

18. REAFIRMĂ că politica de coeziune ar trebui să se bazeze în continuare pe principiile sale cheie, cum ar fi gestiunea partajată, guvernanta pe mai multe niveluri, parteneriatul, precum și abordarea bazată pe oameni și pe realitatea zonei, aplicate împreună cu principiile proporționalității și subsidiarității. AMINTEȘTE că aceste principii-cheie sunt esențiale pentru implicarea cuvenită a autorităților naționale, regionale și locale și a părților interesate în programarea, punerea în aplicare și gestionarea politicii de coeziune, care ar trebui să aibă loc cât mai aproape de cetățenii europeni și în beneficiul acestora, făcând astfel ca punerea în aplicare a politicii să fie mai orientată către oameni, de jos în sus și mai eficientă. EVIDENȚIAZĂ faptul că aceste principii consolidează întregul model de integrare europeană, creând în același timp un sentiment de responsabilitate partajată și valori comune;
19. INVITĂ Comisia să consolideze abordarea teritorială prin acțiuni adaptate la nevoile și oportunitățile din diferite domenii. RECUNOAȘTE că instrumentele teritoriale ar putea ține seama mai bine de strategiile teritoriale existente în statele membre. ESTE DE PĂRERE că zonele funcționale, care se bazează, printre altele, pe legăturile dintre zonele urbane și cele rurale, pot servi drept cadru eficace pentru punerea în aplicare a unor strategii adaptate și pentru abordarea provocărilor care depășesc frontierele administrative;
20. SUBLINIAZĂ că politica de coeziune ar trebui să rămână deschisă tuturor regiunilor, în special celor mai defavorizate, zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială, regiunilor afectate de un handicap natural sau demografic grav și permanent, cum ar fi regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației, precum și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase, astfel cum se menționează la articolul 174 din TFUE. ACCENTUEAZĂ ideea că politica de coeziune ar trebui să joace în continuare un rol esențial în reducerea disparităților regionale din UE, ajutând regiunile mai puțin dezvoltate să recupereze decalajul față de cele mai dezvoltate, în vederea unei convergențe ascendente a Uniunii. RECUNOAȘTE importanța abordării provocărilor legate de instabilitatea geopolitică la frontierele externe ale UE, acordând o atenție deosebită statelor membre și regiunilor care sunt cel mai intens afectate de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, în special regiunilor care se învecinează cu Rusia și Belarus și celor care se învecinează cu Ucraina; RECUNOAȘTE provocările cu care se confruntă statele membre și regiunile în ceea ce privește presiunile exercitate de migrație, inclusiv cele cauzate de conflictele în curs;

21. SUBLINIAZĂ necesitatea de a valorifica întregul potențial al regiunilor ultraperiferice în cadrul UE și contribuția acestora la proiectarea intereselor și a valorilor UE dincolo de frontierele sale europene. INVITĂ Comisia să utilizeze pe deplin posibilitățile oferite de articolul 349 din TFUE, promovând integrarea regională a acestora și garantând că în politica de coeziune de după 2027 se reflectă norme adecvate, pe lângă faptul că particularitățile și constrângerile lor sunt luate în considerare în orice alte propuneri legislative;
22. SUBLINIAZĂ că toate componentele cooperării teritoriale europene promovează legături regionale mai strânse și integrarea între statele membre, precum și cultivarea unor relații pozitive între UE și țările sale partenere. INVITĂ Comisia să exploreze posibile căi de consolidare a cooperării interregionale, transnaționale și transfrontaliere, care să conducă la creșterea rezilienței și la o mai bună funcționare a pieței unice și la o dezvoltare armonioasă la nivel transfrontalier. ACCENTUEAZĂ necesitatea de a îmbunătăți sinergiile dintre programele generale și programele Interreg;
23. AMINTEȘTE că politica de coeziune nu este un instrument de răspuns în situații de criză, deși recunoaște capacitatea acesteia de a răspunde unor circumstanțe neprevăzute și neașteptate care ar putea submina capacitatea de dezvoltare a regiunilor. În același timp, ÎNCURAJEAZĂ Comisia să tragă învățăminte din răspunsurile la crizele recente concretizate prin politica de coeziune, pentru a raționaliza instrumentele de urgență existente și a asigura o mai mare eficacitate a acestora;

Guvernanța politicii de coeziune

24. SUBLINIAZĂ că gestiunea partajată trebuie să rămână metoda de realizare a politicii de coeziune;

25. REAMINTEȘTE importanța guvernantei pe mai multe niveluri, care permite intervenții eficace la nivelurile teritoriale cele mai adecvate în fiecare stat membru, consolidând în același timp sentimentul de responsabilitate partajată. Alături de gestiunea partajată și dialogul cu partenerii, atât în etapele de programare, cât și de punere în aplicare, guvernanta pe mai multe niveluri facilitează realizarea obiectivelor de politică bazate pe tratate și capacitează statele membre, autoritățile regionale și locale. În acest context, SOLICITĂ Comisiei să mențină rolul acestora în guvernanta politicii de coeziune și în realizarea obiectivelor UE pe baza potențialului lor teritorial și a provocărilor lor specifice;
26. INVITĂ Comisia să se asigure că modelul de guvernanta al politicii de coeziune respectă în continuare actualul sistem de repartizare a competențelor și de coordonare între diferitele niveluri de guvernare din fiecare stat membru și rolul autorităților regionale și locale în elaborarea, programarea, gestionarea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea politicilor;
27. SUBLINIAZĂ că sunt necesare instituții puternice, o bună guvernanta și capacitate administrativă pentru o punere în aplicare eficace a politicilor, reformelor și investițiilor, inclusiv atunci când acestea se confruntă cu provocări noi și care evoluează rapid. Prin urmare, fără a submina sistemele existente din statele membre, SOLICITĂ Comisiei să propună măsuri eficace de sprijinire a consolidării capacității administrative și instituționale la nivel național, regional și local în cadrul politicii de coeziune;

Eficacitatea și eficiența politicii de coeziune

28. REAMINTEȘTE că politica de coeziune este o politică de investiții pe termen lung și că îmbunătățirea eficienței și a eficacității politicii de coeziune poate fi realizată prin concentrarea pe rezultate. RECUNOAȘTE că politica de coeziune ar putea face posibile reforme relevante pentru obiectivele politicii de coeziune care sunt în conformitate cu prioritățile Uniunii, respectând totodată prioritățile statelor membre; SUBLINIAZĂ că ar trebui respectate principiile și obiectivele esențiale ale politicii de coeziune atunci când se definesc investițiile și reformele;

29. INVITĂ Comisia să exploreze opțiunile pentru o abordare bazată într-o mai mare măsură pe performanță, pe baza învățămintelor desprinse din finanțarea nelegată de costuri și din opțiunile simplificate în materie de costuri, precum și din experiența modelelor existente și ținând seama în mod corespunzător de evaluările și auditurile disponibile ale sistemelor bazate pe performanță, inclusiv de cele efectuate de Curtea de Conturi Europeană. OBSERVĂ că, dacă se introduce o abordare bazată în mai mare măsură pe performanță, este necesară o abordare mai flexibilă, inclusiv în ceea ce privește programarea, și mai adaptată la situația din teren, care să recunoască nevoile și provocările teritoriale specifice;
30. Menținând bazele și principiile-cheie ale politicii de coeziune, SOLICITĂ simplificarea și reducerea în continuare a sarcinii administrative la toate nivelurile și în toate etapele programării, punerii în aplicare, monitorizării, controlului și auditului; în același timp, INVITĂ Comisia să propună norme de punere în aplicare mai uniforme pentru fondurile politicii de coeziune, pentru a evita multiplicarea fondurilor și a reduce fragmentarea sprijinului; SUBLINIAZĂ, de asemenea, importanța simplificării și a unei mai mari coerențe a normelor UE privind ajutoarele de stat între instrumentele UE, inclusiv politica de coeziune, precum și a simplificării procedurilor de achiziții publice, asigurându-se totodată condiții de concurență echitabile și o concurență loială pe piața unică;
31. REAMINTEȘTE necesitatea armonizării și proporționalității controalelor și auditurilor, precum și a extinderii sferei de aplicare a principiului auditului unic, menținând, în același timp, standarde ridicate pentru prevenirea și combaterea fraudei și a corupției la toate nivelurile;
32. INVITĂ Comisia să intensifice orientarea spre rezultate a politicii de coeziune și în special să utilizeze o abordare bazată pe dovezi în conceperea cadrului viitoarei politici, precum și să dezvolte și să simplifice în continuare sistemele consacrate de monitorizare și evaluare pentru a aprecia modul în care investițiile și reformele îndeplinesc obiectivele strategice, a consolida instrumentele menite să examineze impactul potențial și real al intervențiilor de politică, precum și pentru a integra în mai mare măsură evaluările impactului teritorial în pregătirea și evaluarea politicilor;

* * *

33. AȘTEAPTĂ CU INTERES prezentarea de către Comisie a rezultatelor revizuirii politicii în ceea ce privește impactul viitoarelor extinderi asupra politicii de coeziune;
 34. AȘTEAPTĂ primirea propunerilor pentru următorul pachet legislativ privind politica de coeziune cât mai curând posibil în 2025, pentru a permite negocieri rapide și începerea în timp util și fără probleme a punerii sale în aplicare.
-